

תאריך עדכון: כ"א אייר תשפ"ג
(12.05.2023)

שם ומס' הקורס: כתיבה אקדמית – קדם מכינה,

96-994-02/3

שם המרצה: ד"ר רות ביתן כהן

סוג הקורס: שיעור

היקף שעות: 26 שעות

מסטר: ב'

שנת לימודים: תשפ"ג

אתר הקורס באינטרנט: lemida.biu.ac.il
א. מטרות הקורס ותוצרי למידה:

מטרות הקורס

1. הקניית כלים לקריאה נכונה ויעילה של טקסטים אקדמיים.
2. הקניית כלים להבחנה בין הסוגות (מידעית, שכנועית ושימושית-מעשית).
3. פיתוח היכולת לעקוב אחר טענת נושא הדיון בטקסטים ואחר דרכי ארגונם.
4. פיתוח היכולת למצות את העיקר מהטקסטים.
5. חידוד מודעותם של הסטודנטים ללשונם הכתובה.
6. הקניית כלים לשוניים בתחומי המורפולוגיה, התחביר והשיח לשיפור רמתם הלשונית הכתובה מבחינת התוכן, המבנה, העושר הלשוני התקינות וההלימות המשלבית.

תוצרי למידה

1. הסטודנט יבחין בין סוגות שונות באופנות הכתובה.
2. הסטודנט יכיר כלי הערכה לאיכות טקסט כתוב בסוגות השונות.
3. הסטודנט ידע לנתח טקסט כתוב בסוגות שונות תוך התבססות על המונחים "רכיבי מבנה" ו"רכיבי תוכן".
4. הסטודנט ישפר את יכולת כתיבת הטקסטים שלו במישורים שונים: תקינות, לכידות וקישוריות ברמות הטקסט השונות: משפט, פסקה וטקסט שלם.
5. הסטודנט ירכוש כלים להתמודדות עם טקסטים – ניתוחם וסיכומם.
6. הסטודנט ירכוש כלים להתמודדות עם גרפים וטבלאות – ניתוחם ותמלולם.

ב. תוכן הקורס:

רציונל, נושאים: הנחלת הידע והמודעות לתהליכי הכתיבה העיונית, שיפור, חיזוק וטיפוח הכתיבה בכלל והבנת הנקרא בפרט.

מהלך השיעורים: הוראה סינכרונית – הסתייעות במצגות, סרטונים; תרגול החומר בכיתה ובבית; מתן משימות לעבודה עצמית בכתב; קבלת משוב על המשימות מהמרצה ומעמיתים; דיון כיתתי.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1	<u>מבוא</u> – דרישות הקורס ותכניו. <u>סוגי טקסטים וזיהויים</u>	ימיני (2005).	סילבוס, אתר "מודל", "אינבר", "זום".
2	<u>היכרות עם הטקסט וחלקיו:</u> קריאה מקדימה תעודת הזהות של הטקסט		תרגול בכיתה/ש"ב.
3	<u>רכיבי מבנה של טקסט</u>	ימיני (1997); מוצפי ושחר (1995).	
4	<u>הפסקה ומרכיביה:</u> משפט מפתח משפטים תומכים	ימיני (2005); ימיני (1997); מוצפי ושחר (1995).	תרגול בכיתה/ש"ב.
6-5	<u>לכידות וקישוריות בטקסט:</u> מילות קישור מאזכרים	גנאל ושרעבי-אבירם (2005).	תרגול בכיתה/ש"ב.
7-8	<u>מענה על שאלות הבנת הנקרא:</u> סוגי שאלות ומשמעותן מציאת רעיון מרכזי		
9-10	<u>הסיכום וסוגיו:</u> התמקדות בסיכום הכולל	ימיני (2005).	תרגיל להגשה עם ציון: סיכום כולל של מאמר.
11-12	<u>גרפים ותרשימים:</u>		תרגול בכיתה/ש"ב.

תרגיל להגשה עם ציון.		היכרות עם סוגי גרפים: גרף עמודות, גרף קווי, גרף עוגה. בנייה ויישום של סוגי הגרפים השונים. תמלול גרפים וטבלאות.	
הסבר על מילון "רב מילים" והגישה המקוונת אליו. תרגול בכיתה/ש"ב.		הרחבת אוצר המילים לשכלול יכולת הקריאה והכתיבה: אנאלוגיות, נרדפות, מילים לא מוכרות.	13

ג. דרישות קדם:

אין

ד. חובות / דרישות / מטלות:

- חובת נוכחות: בקורס זה יש חובת נוכחות בכל השיעורים, שתיבדק מדי שיעור. תלמיד שייעדר מעל לשלוש הרצאות בסמסטר ללא סיבה מוצדקת לא יורשה להגיש את התרגילים, ולא יקבל ציון בקורס.
- השתתפות פעילה במהלך השיעורים (כולל פתיחת מצלמות).
- הכנת מטלות ומשימות בכיתה וש"ב.
- תרגילים להגשה במהלך הקורס.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

- 10% תלמידאות: נוכחות, השתתפות פעילה, הכנת תרגילים בכיתה וש"ב
- 45% תרגיל להגשה במהלך הקורס.
- 45% תרגיל להגשה במהלך הקורס.

ו. ביבליוגרפיה:

גנאל נ' ושרעבי-אבירם י' (2005). לשון על כל לשון שלב א: פרקי לשון, הבנה והבעה בהקשר טקסטואלי. שרי הוצאה לאור.

ימיני, ב' (2005). בשבילי הלשון: פרקי הבנה והבעה. קריית-אוננו: הוצאת המחברת.

ימיני, ב"צ (1997). אל ומאת, הבעה והבנה לכל עט ועט, אולפנת בני עקיבא "צפירה".

כללי הכתיב חסר הניקוד (תשע"ז) באתר האקדמיה ללשון העברית:

<http://hebrew-academy.org.il/topic/hahlatot/missingvocalizationspelling>

כללי הפיסוק (תשע"ח) באתר האקדמיה ללשון העברית:

[/http://hebrew-academy.org.il/topic/hahlatot/punctuation](http://hebrew-academy.org.il/topic/hahlatot/punctuation)

מוצפי, ר' ושחר, מ' (1995). מ(ה)מאר - מן הפסקה אל החיבור, רכס.

רשימת מקורות - רשות

- סיוון, ר' (1979). לקסיקון לשיפור הלשון. תל-אביב: קרני.
עזר, ח' (תשנ"ו). לשון, קורא, טקסט. בתוך א' ווהל (עורך), קריאה תיאורית ומעשה: לומדים ומלמדים אוריינות (חלק ב: יחידה 5). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
עזר, ח' (1994). הוראת ההבעה בכתב באמצעות תהליך הכתיבה. תל אביב: מכללת לוינסקי לחינוך.
פולמן, ש' (1997). מעגלי העיון הלימודי- מהטקסט הנקרא אל הטקסט הנכתב. אבן יהודה: רכס.
פולמן, ש' (2000). הפקת משמעות מטקסט. תל-אביב: דיונון.
שראל, צ' (תש"ן). קריאה לצורך כתיבה וכתובה לצורך קריאה. חלקת לשון 1, 8-16.
שריג, ג' (1996). לדעת דבר: כישורי עיון וחקירה. תל-אביב: מסדה.
שריג, ג' (2000). רוח הדברים. תל-אביב: יסוד.

Stefani R. Relles & William G. Tierney (2013) *Understanding the Writing Habits of Tomorrow's Students: Technology and College Readiness*, The Journal of Higher Education, 84:4, 477-505, DOI:10.1080/00221546.2013.11777299

ז. שם הקורס באנגלית:

Academic Writing